

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 2620
Ημερομ. Κατάθεσης: 16/1/2024

ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΤΡΙΝΗΣ
Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος
ΠΑΣΟΚ- Κίνημα Αλλαγής
Βουλευτής Ηλείας

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς: Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κ. Κ. Χατζηδάκη
Υπουργό Δικαιοσύνης κ. Γ. Φλωρίδη

Θέμα: Μέτρα και ενέργειες της Κυβέρνησης για την προστασία των δανειοληπτών σε ελβετικό φράγκο

Την περίοδο 2006 έως 2008 χορηγήθηκαν στη χώρα μας από τα πιστωτικά ιδρύματα σε 85.000 οικογένειες στεγαστικά δάνεια σε ελβετικό φράγκο. Την περίοδο εκείνη, καθώς τα επιτόκια σε ευρώ ακολουθούσαν ανοδική πορεία, τα πιστωτικά ιδρύματα, προκειμένου να συνεχίσουν την επιθετική τους πιστωτική επέκταση προσέλκυσαν τους δανειολήπτες, προσφέροντας, ενόψει της αντίθετης πορείας που ακολουθούσαν στην αγορά χρήματος τα επιτόκια σε ελβετικό φράγκο, στεγαστικά δάνεια στο νόμισμα αυτό. Η προώθηση αυτή έγινε δίχως να υπάρχει επαρκές θεσμικό πλαίσιο προστασίας για τους δανειολήπτες και δίχως οι καταναλωτές ασφαλώς να είχαν καμία εμπειρία ή γνώση από

δάνεια σε συνάλλαγμα. Οι τράπεζες, κατά την προώθηση των δανείων αυτών, εστίαζαν στη σύγκριση του επιτοκίου τους με εκείνο των δανείων σε ευρώ, αποσιωπώντας ή υποβαθμίζοντας τους κινδύνους που αυτά είχαν για τους δανειολήπτες. Στους δε δανειολήπτες δεν προσέφεραν ποτέ ουσιαστικά προγράμματα αντιστάθμισης του συναλλαγματικού κινδύνου.

Τα επόμενα, ωστόσο, της χορήγησης των δανείων αυτών χρόνια ακολούθησε μία απρόβλεπτη σε έκταση επιδείνωση της συναλλαγματικής ισοτιμίας, με αποτέλεσμα οι δανειολήπτες αυτοί να έχουν οδηγηθεί σε ένα τραγικό οικονομικό και κοινωνικό αδιέξοδο. Παρά την 15ετή εξυπηρέτηση των δανείων αυτών, συνήθως βέβαια μέσα από ρυθμίσεις, οι οφειλές από τα δάνεια αυτά παραμένουν εξοντωτικά υψηλές, σε αρκετές περιπτώσεις μάλιστα ακόμη και υψηλότερες του κεφαλαίου που τελικά έλαβαν και χρησιμοποίησαν οι δανειολήπτες.

Το ίδιο πρόβλημα υπήρξε και σε άλλες χώρες. Πολλοί δανειολήπτες προσέφυγαν στα εθνικά τους δικαστήρια, αμφισβητώντας ως καταχρηστικούς και αδιαφανείς τους όρους της σύμβασης με τους οποίους αναλάμβαναν το βάρος του συναλλαγματικού κινδύνου. Οι αποφάσεις δικαίωσαν στη μεγάλη πλειοψηφία τους τους δανειολήπτες αυτούς. Τα εθνικά δικαστήρια των χωρών αυτών δεν δίστασαν, εξάλλου, να απευθύνουν ερωτήματα στο Δικαστήριο Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας για τους καταχρηστικούς όρους (βλ. ενδ. αποφάσεις από 15.6.2023 στην υπόθεση C-520/21, από 20.9.2017 στην υπόθεση C-186/16).

Πράγματι το ΔΕΕ, με τις αποφάσεις του, άνοιξε διάπλατα το δρόμο για την αποζημίωση των καταναλωτών.

Αρκετές χώρες, μάλιστα, προκειμένου να αντιμετωπίσουν το μεγάλο αυτό κοινωνικό πρόβλημα, ανέλαβαν και νομοθετικές πρωτοβουλίες για

την ανακούφιση των καταναλωτών (Πολωνία, Ουγγαρία), ορισμένες μάλιστα υποχρεώνοντας τις τράπεζες να προσεγγίσουν την ισοτιμία του χρόνου χορήγησης του δανείου (Κροατία). Πρόσφατα δε, η BNP Paribas στη Γαλλία, αναγνωρίζοντας την αδικία σε βάρος των δανειοληπτών αυτών, ήρθε σε συμφωνία μαζί τους, μέσω της καταναλωτικής οργάνωσης που τους εκπροσωπούσε, ώστε να τους αποζημιώσει.

Στη χώρα μας, δυστυχώς, η Ολομέλεια του Αρείου Πάγου αποφάνθηκε ότι δεν ελέγχεται ο όρος με τον οποίο επιρρίπτεται ο συναλλαγματικός κίνδυνος στον δανειολήπτη. Ούτε, μάλιστα, για την αδιαφάνειά του, όταν δηλαδή δεν συνοδεύεται με σαφή πληροφόρηση για τις συνέπειες που μπορεί να έχει η εφαρμογή του. Στη κρίση της αυτή οδηγήθηκε η Ολομέλεια δίχως να απευθύνει, όπως άλλα εθνικά δικαστήρια έκαναν και ως όφειλε, προδικαστικά ερωτήματα για τα κρίσιμα ζητήματα της υπόθεσης στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι δεκάδες χιλιάδες δανειολήπτες ελβετικού φράγκου αισθάνονται δικαιολογημένα, ότι δεν αντιμετωπίστηκαν ως ισότιμοι ευρωπαίοι πολίτες.

Το ΠΑΣΟΚ-Κίνημα Αλλαγής ανέλαβε νομοθετική πρωτοβουλία, καταθέτοντας τροπολογία, σύμφωνα με την οποία οι τράπεζες αναλαμβάνουν τα δύο τρίτα του συναλλαγματικού κινδύνου και οι δανειολήπτες το εν τρίτο, μη εμποδίζοντας τους δανειολήπτες που θα το επιθυμούσαν να επιδιώξουν δικαστικά και καλύτερη ρύθμιση. Η Κυβέρνηση, μέχρι σήμερα, δεν έχει ανταποκριθεί στην υιοθέτηση της δίκαιης και ισορροπημένης αυτής πρότασης.

Οι δανειολήπτες, εξάλλου, συνεχίζουν τον δικαστικό τους αγώνα. Είναι σαφές, ωστόσο, ότι για την εξέλιξη της υπόθεσής τους είναι, μετά τις παραπάνω αποφάσεις, ακόμη πιο καθοριστική η εκ μέρους του Αρείου Πάγου υποβολή προδικαστικού ερωτήματος σχετικά με τα ζητήματα του

ελέγχου της καταχρηστικότητας των επίμαχων όρων στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η κυβέρνηση δεν μπορεί πλέον να μένει αδιάφορος και ψυχρός θεατής στην άδικη μεταχείριση που υφίσταται οι δανειολήπτες του ελβετικού φράγκου. Οφείλει να ζητήσει δημόσια, με αφορμή τις συλλογικές δίκες που συνεχίζονται, αξιοποιώντας και τις δικονομικές δυνατότητες του Δημοσίου, την υποβολή ερωτήματος στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δεν πρόκειται, ασφαλώς, στην περίπτωση αυτή για κανενός είδους παρέμβαση στο έργο της Δικαιοσύνης, αφού ζητούμενο δεν είναι συγκεκριμένη κρίση, αλλά να κρίνει η ίδια η Δικαιοσύνη με τη συμμετοχή και του πλέον αρμόδιου να αποφανθεί σε θέματα εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως προκύπτει και από το άρθρο 267 της Συνθήκης της Λισαβώνας. Αυτό είναι, μεταξύ άλλων, και επιβεβλημένο, καθώς το Ελληνικό Δημόσιο κινδυνεύει διαφορετικά, σε περίπτωση που υιοθετηθεί αντίθετη στην Οδηγία για τους καταχρηστικούς όρους εφαρμογή, να καταβάλλει αποζημίωση το ίδιο στους θιγόμενους δανειολήπτες.

Με βάση τα παραπάνω,

ΕΡΩΤΩΝΤΑΙ ΟΙ ΚΥΡΙΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

1. Προτίθεται η κυβέρνηση να αναλάβει νομοθετικές πρωτοβουλίες, όπως άλλες χώρες έκαναν, ιδίως να αποδεχθεί την τροπολογία που έχει καταθέσει το ΠΑΣΟΚ για τη δίκαιη κατανομή του συναλλαγματικού κινδύνου, ώστε να βγουν οι δανειολήπτες αυτοί, δίχως την αγωνία της μακρόχρονης αντιδικίας, από το τραγικό οικονομικό και κοινωνικό αδιέξοδο που έχουν οδηγηθεί;
2. Προτίθεται να λάβει μέτρα, ώστε να διασφαλιστεί η σύμφωνη με την ευρωπαϊκή νομοθεσία εφαρμογή της κοινοτικής Οδηγίας 93/13/ΕΚ

για τους καταχρηστικούς όρους, ώστε να μην εκτεθεί η χώρα μας στη μομφή και τις συνέπειες της πλημμελούς εφαρμογής της;

3. Σε ποιες ενέργειες προτίθεται να προβεί, ώστε τα πιστωτικά ιδρύματα στη χώρα μας να προβούν σε ανάλογες, με αυτές της BNP PARIBAS, διαπραγματεύσεις με τις καταναλωτικές οργανώσεις που εκπροσωπούν τους δανειολήπτες, ώστε να επέλθει ουσιαστική λύση στο πρόβλημα;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Μιχάλης Κατρίνης